

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณีเทศบาลตำบลกู่กาสิงห์
จ่ายขาดเงินสะสมไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน
การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงิน
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

คณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง ได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๔๑๐.๔/
๐๕๑๙๕ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ มายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือเกี่ยวกับ
กรณีเทศบาลตำบลกู่กาสิงห์จ่ายขาดเงินสะสมไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย
การรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งต่อมากรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๔๑๐.๔/๐๗๓๕๓ ลงวันที่
๙ เมษายน ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อเสนอเรื่องหรือตั้งกล่าวให้ถูกต้อง
ตามระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการ
กฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ สรุปความได้ว่า เทศบาลตำบลกู่กาสิงห์แจ้งผลการสอบข้อเท็จจริงความรับ
ผิดทางละเมิดกรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๗ จังหวัดขอนแก่น ได้ตรวจสอบงบ
การเงินของเทศบาลตำบลกู่กาสิงห์ พบว่าในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ เทศบาลจ่ายขาดเงินสะสมเกิน
ร้อยละ ๕๐ ของงบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุนของปีนั้นไม่เป็นไปตามข้อ ๘๙ แห่งระเบียบ
กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการ
ตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นเหตุให้เทศบาลตำบลกู่กาสิงห์ได้รับความ
เสียหายเป็นเงินจำนวน ๒,๒๙๕,๒๑๐.๔๐ บาท ซึ่งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับ
ผิดทางละเมิดและเทศบาลตำบลกู่กาสิงห์พิจารณาแล้วเห็นว่า เทศบาลตำบลกู่กาสิงห์ได้รับความ
เสียหายจำนวน ๑,๑๒๙,๐๑๙ บาท และส่งสำนวนตั้งกล่าวให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ
ตามข้อ ๑๗ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิด
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

กรมบัญชีกลางได้นำเรื่องเสนอคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง ที่
แต่งตั้งขึ้นตามข้อ ๒๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง
พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้การจ่ายขาดเงินสะสมของเทศบาลตำบลกู่กาสิงห์จะเกินกว่าจำนวนที่
กำหนดไว้ตามข้อ ๘๙ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การ

ฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ อันเป็นการฝ่าฝืนระเบียบดังกล่าวก็ตาม แต่การจ่ายเงินเป็นไปเพื่อประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์สาธารณะ การกระทำดังกล่าวจะถือว่าเทศบาลตำบลกู่กาสิงห์ได้รับความเสียหายซึ่งจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดและดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวหรือไม่ จึงเห็นควรให้นำเรื่องหรือคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการพิจารณาและแจ้งให้หน่วยงานของรัฐต่างๆ ทราบต่อไป

นอกจากนี้ กรมบัญชีกลางขอหารือเพิ่มเติมด้วยว่า หากเป็นกรณีที่จะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดและหน่วยงานของรัฐตลอดจนกระทรวงการคลังเห็นว่า เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแล้ว หน่วยงานของรัฐจะดำเนินการอย่างใดกับทรัพย์สินที่ไม่สามารถเปิดช่องให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้ต้องรับผิดชอบได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีเทศบาลตำบลกู่กาสิงห์มีการจ่ายขาดเงินสะสมเกินร้อยละ ๔๐ ของงบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุนของปีงบประมาณ ๒๕๔๘ จะถือว่าเทศบาลตำบลกู่กาสิงห์ได้รับความเสียหายซึ่งจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ นั้น เห็นว่า ปัญหานี้มิใช่ปัญหาข้อกฎหมาย แต่เป็นปัญหาข้อเท็จจริงว่าเทศบาลตำบลกู่กาสิงห์ได้รับความเสียหายจากการจ่ายขาดเงินสะสมเกินร้อยละ ๔๐ ของงบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุนของปีงบประมาณ ๒๕๔๘ หรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่านายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกู่กาสิงห์ได้ตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดโดยผลการสอบสวนฟังได้ว่าเทศบาลตำบลกู่กาสิงห์ได้รับความเสียหายจำนวน ๑,๑๒๙,๐๑๙ บาท และได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้ว จึงเป็นหน้าที่ของกระทรวงการคลังจะต้องพิจารณาว่าเทศบาลตำบลกู่กาสิงห์ได้รับความเสียหายหรือไม่ ทั้งนี้ ตามข้อ ๑๗^๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งการพิจารณาดังกล่าวย่อมต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องทั้งหลายประกอบกันมิใช่เพียงแต่พิจารณาว่ามีการจ่ายขาดเงินสะสมเกินร้อยละ

^๑ ข้อ ๑๗ เมื่อผู้แต่งตั้งได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการแล้ว ให้วินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด แต่ยังมีต้องแจ้งการสั่งการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ให้ผู้แต่งตั้งส่งสำนวนภายในเจ็ดวันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาโดยไม่ชักช้า และให้มีอำนาจตรวจสอบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่เห็นสมควรจะให้บุคคลใดส่งพยานหลักฐานหรือมาให้ถ้อยคำเพื่อประกอบการพิจารณาเพิ่มเติมอีกก็ได้

ละ ๔๐ ของงบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุนของปีงบประมาณ ๒๕๕๘ เท่านั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงไม่อยู่ในฐานะที่จะให้ความเห็นตามข้อหารือในประเด็นนี้ได้

ประเด็นที่สอง การที่หน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบละเมิด และต่อมาหน่วยงานของรัฐรวมทั้งกระทรวงการคลังเห็นว่าเจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐแล้ว หน่วยงานของรัฐจะดำเนินการอย่างใดกับทรัพย์สินที่ไม่สามารถคืนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบ นั้น เห็นว่า การพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป เมื่อตามข้อหารือไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าหน่วยงานของรัฐจะต้องคืนทรัพย์สินใดให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบ กรณีจึงไม่อาจพิจารณาให้ความเห็นในประเด็นนี้ได้

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๒